

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Szerkeszti: WASSERSTROM SÁNDOR

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Hítközlőknek és vállalatoknak
magánosoknak: egész évre 300, fél évre 150
negyedévre 85 let. Külföldön: 120—80, azaz
180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengő. 10—6 Dó

Közeledik a véres kések éjszabája...

Tömegesen menekül a zsidóság a Saarvidékről

Saarbrücken. — Ma még ugyan a nemzetközi haderő biztosítja a „rendet” a Saarvidéken és hivatalosan még a Népszövetség fennhatósága alatt áll, de a valóságban már a náciok átvetették a hatalmat. Napirenden vannak zsidóellenes kilengések és mindinkább a horogkereszt kezd el urálni az utcákat. Az állomásokról és vonatok zsúfolva vannak menekülőkkel. Főként természetesen a „gyűlevészt” zsidók veszik újra kezükbe a vándorbotot, akik hába adták voksukat Németországra, elsők lesznek, akikre lesújt majd a nemzeti szocializmus pállosa.

Göring és Göbbels már előre kitérítésre helyezik a kíméletlen bosszuhadjáratot Németország árulóival szemben. Az ünnepélyes fogadkozásokat már elfelejtették, nincs többé szűrés az ígéretekre, — most újra lepezteletül megmutathatnak a világ előtt. Saarvidék végérvényesen az övékké lesz és az internétőlaborok és politikai megtorlás mellett

csak plától erővel bír minden illakozás. Göring és Göbbels már újra beszállnak a véres kések éjszakájáról és készülnek a leszámolásra. Ezt most már csak azért is megengedhetik maguknak, mert a Saarvidék visszanyerésével olyan anyagi és erkölcsi erőt szereztek, hogy bátran állandósíthatják a véres kések fényes nappalait is.

Ideslova még egy hónap áll a menekülők rendelkezésére. Néhány hét alatt kell likvidálniuk vagyonukat és otthagyniuk azt a földet, ahol egész életüket töltötték. Hogy hová, merre? Azt alig tudják még, mert minden állam elzárja a menekülők elől a sorompóit. Csak el, a határon túlra, ahol kevesebb a horogkereszt és nem kell szüntelenül félve hátra tekinteni, hogy nem villan-e meg mögöttük a heroldált KÉS...

A zsidó történelem újabb tragikás határköve kezdődött el a horogkereszt saarvidéki bevonulásával.

Magyarországi mintára

A numerus klauzusz bevezetését követelte Cuza a parlamentben

Bucuresti. A nemzeti munkavédelméről folyó parlamenti vita során Cuza professzor is felszólalt és heves támadást intézett a romániai ügyvédi kar ellen. Mindenekelőtt megálloítja, hogy a román ügyvédi kamarák tagjainak 60 százaléka zsidó és a nemzsidó ügyvédek is zsidók érdekeit képviselik. Cuza a magyarországi és lengyelországi példára hivatkozik, ahol már évek óta bevezették nemcsak a főiskolákon, de az élet minden vonalán a numerus-klauzusz, amelyet még a Nép

szövetség is az egyes államok diszkriminációjának ismertetésével. A professzor kárhóztalja, hogy a Vasilu akciója, amely a numerus-klauzusz bevezetésére vonatkozott, kudarcot vallott, mert a körívét összesen csak 100 ügyvéd írta alá, míg az ügyvédi kar nagy többsége nem akart hozzájárulni. — Pamfil Selcaru hasonló szellemben szólalt fel, — Cuza tehát a nemzeti munka védelméért a zsidók bőrére akarja keresztülvinni.

Rav Meir Berlin, a Mizrahi Világszövetség elnöke lemondott tisztségéről

Jeruzsálem. — A Mizrahi világszervezet politikájában ismét válságos helyzet állott elő. A legutóbbi híradások szerint Rav Meir Berlin a Mizrahi világszövetség végrehajtó bizottságának elnöke lemondott tisztségéről. A lemondás okát azokra a nézeteltérésekre vezetik vissza, melyek a párt végrehajtóbizottságában egyrészt a Mizrahi, másrészt a cionista mozgalom belső békéjének helyreállítására irányuló akciók körül merültek fel.

Mint ismeretes a többség kívánására Rabbi Gold, Rabbi Broth és Meir Berlin tárgyalásokat kezdtek a Rav Ostrowsky vezetésével álló Mizrahi Havatik-vel a kölcsönös meggyezés ügyében. Ezek a tárgyalások meggyezésre is vezettek. E szerint a Mizrahi

Havatik és a Hapoel Hamizrahi megtartják különállásukat és a Mizrahi világszövetséggel föderációba lépnek. Ez a megállapodás a Mizrahi mérsékeltlibb és liberális szárnyának megerősödését jelentette és a radikálisabb jobboldali elemek pozíciójának megrendülését. A Mizrahi Havatikkal kötött megállapodás Rav Fischmann elejtését is jelentette, aki mint is meretes a revizionisták politikai irányvonalát képviselte.

Rav Meir Berlin lemondása azonban erra enged következtetni, hogy a meggyezés csak izolált jelenség volt és a Mizrahi erőteljes jobboldali frakciója ellensúlyozni igyekszik a radikálisabb elemek térhódítását.

A büvös szó

A büvös szó, amely az utóbbi évek során mindinkább urálni kezdi az erdélyi zsidó közéletet a: POSE. — Ezt a szót öklözik minduntalan azok felé, akik tisztá, becsületes, egészséges közéletért szállanak síkra, ez a szó harsan fel, mint győzelmi csatazaj, ha igazságért kiált az erdélyi kulturorthodoxia, ezt szegzik az askenáz zsidóság mellé az alchasszidizmus páncéllába zárkózott elszánt harcosok. És ez a szó nyomta rá bélyegét az erdélyi orth. Központi Irodai Csojra (Kolozsváron) megtartott legutóbbi ülésére is. Pose...

Teitelbaum Joel satumarel főrabbi jáh-ri és diktori lendülettel tartotta kezébe ezen az ülésen is a maszali botot és dörgő szavával valóságos lepuskázta azokat, akik ellenkező véleményűek voltak bátrak megkockáztatni. Mindegy volt, hogy tekintélyes világilag delegátus, komoly közéleti férfi, vagy tisztességesen megőszült rabbiak voltak az illetők. Csak semmi ellentmondás! Meri jön a géppuska: a Pose. A zsidó közélet olyan füst, olyan hangnemet, modort és morált ismert meg, amely azelőtt egészen idegen volt gondolkodásaitól, mentalitásaitól egyaránt. A clujai gyűlés eklatánsan világított rá arra az eredményre, amelyet ez a harcmodor az évek során elért. Erdély legnagyobb hitközségeinek, legnagyobb tekintélyűnek örengő rabbikara idővel tartotta magát a kolozsvári tanácskozásoktól. Nem mentek el és nem mennek el a jövőben sem, mert ezek a központi irodai gyűlések csak újabb és újabb megalázást, megszégyenülést hozhatnak számukra. Teitelbaum Joel, nem ismer ellentmondást, nem ismer tekintélyt, nincs senkire sem tekintet, egyedül csak az ő szava szent, a tisztá, a kétségbevonhatatlan, abszolút igazság. És akik elmentek, akik még mindig hittek abban, hogy a teitelbaumi atmoszférában lehetnek valamit legjobb belátásuk szerint a béke és a megértés szellemében, azok valóban megfőzve és megalázva hagyták el az orthodoxiának ezt a legfőbb fórumát. Lassankint mind nagyobb lesz azoknak a táborra, akik távolmaradnak, akik levonják a következtetést és fíj szívet, keserű lélekkel, összeszorított fogakkal bár, de tehetetlenül ölsze kell rakják kezüket, mert nem bírják az iramot, a harcnak ezt a modorát.

Mi lesz ennek a harcnak a következménye? Az askenáz mentalitása orth. zsidóság, a mi fíltett kulturorthodoxiánk lassankint teljesen háttérbe szorul és hangoskodni csak az a réteg fog, amely az alchasszidizmus büvös köpenybe burkolózva, a „Pose” szó bukkorában fogja keresztülerőszkolni mindenhol és minden akaratát. És ezt az akaratot nem a szent meggyőződés, hanem családi és kilik-érdekek, jól átgondolt ön-é stratégiai dominánciák.

Kifelé áll a rudja minden kulturorthodoxnak az erdélyi zsidó közéletből! Ezt hirdetik már régóta és ezt mondjuk a clujai választmányi ülés után ismét. Az alchasszidizmus minden pozíciót törőnyes vagy törőnytelen eszközzel elfoglal lassankint. A cél zentesitii az eszközt! Ez a je-

Tallózás a III-ik Birodalom dzsungeljében

(Kuriózeumok)

Szerelme és asszimiláció

Szafírat kellene róla írni, de az események tragikus valósága mögött fájdalomson vonul végig a német zsidó szellem elpusztult lényege és hanyatlása. A történet önmagában is szálra, minden kommentár és elemzés nélkül.

Egy berlini SA-Führer leánya, aki azonkívül, hogy ilyen lívülő ember gyermeke, maga is vezelője a német leányok egyesületének, — bel-szeretelt egy zsidó ifjuba. A szerelme tudvalegileg legyőz minden akadályt még a Harmadik Birodalomban is, amint azt a költők már annyiszor megénekeltek. Ez esetben is győzelmet aratott a szív az árja törvények mindenható-ága fölött. A leány nyilván nagyvonalú lehetett, intelligens és féltékeny. Ugy vorla la szerelmének konzervenciái, amely egy közéleti lovagnak is becsületére vált volna. Ott hagyta a leánygyűlölte vezését és felkereste a berlini Palesztina-Hivatalt hogy becsúljának az ő és zsidó jegyese rendeltetésére cerifikátokat, mert ki akar menni Palesztinába. Aki ismeri a két Németország amoszféráját annak le kell vernie a kalapját egy ilyen tisztá lélek és bátor szellem előtt. A világény azonban egészen szemkért vélekedett a dologról...

— En német vagyok és itt maradok az én német hazámban — mondta a zsidó fiatalember, anélkül az árja leány közölte vele, hogy Palesztinába akar menni. A leány megfordult és faképpel hagyta az ifjút. A leány lemosolyogta eddig az árja-paragrafust, de jegyeseének sikerült belőle antiszemita csinálni. Igen, a szerelme legyőz minden akadályt, de a becsületesség, a gerinctelenség, a gyáva-ság — legyőzi e szerelmet is... Greuldlunk ennek az árja leánynak!

Náci-zenésze esete a göttingai zsinagógával

Flehrke néptársat leplezte párt hivatalos sajtója. Flehrke néptársat kizárták a pártból és nagyon megrótták a nyilvánosság előtt a zsidókkal szemben tenusított különös magatartása miatt. Flehrke néptárs ugyanis minden szombatban reggel belépett a göttingai zsinagóga kapuján és nem jött ki onnan csak az istentisztelet végeztével. Mi csinált vajjon Flehrke néptárs a zsinagógában? A pártbíró-ság előtt Flehrke nem is tagadta a cselekményét. Igen minden szombatban jár a zsinagó-gába és játszik az istentiszteletet id-je alatt az orgonán. Ujjal alatt a szoltárok fohászat kel-rek éltre, amelyek Izrael megváltásáért künyörögnek. Flehrke néptárs azon a véleményen volt hogy ha más nemzetiszocialista pártlagoknak szabad zsidók szolgálatában állni, ugy miért ne lenne neki is szabad? A párt azonban más véleményen volt és mint mondjuk — kizártá Flehrke urat tagjai sorából.

A távirali jelentések nem számolnak be arról, hogy Flehrke néptárs a horogkeresztes pártjelvényt az orgona-játékok tartama alatt is gomblyukába tűzve hordta-e? Nyilván azonban igen, mert Flehrke néptárs nemzetiszocialista, aki mint ilyen egyben antiszemita is. De ha szoltárokról van szó, nos hát igen Flehrke néptárs tovább is játszott akar a zsinagóga orgonáján, mert bár tisztelt a zsinagóga gabejét, aki eszéjén pontosan folyósítja nem csekély járandóságát... Arról pedig, hogy a göttingai hílközség miért alkalmaz horogkeresztes orgonistát és magáról az orgonáról, — ez uttal ne essék szó...

Zsidók és az elektromosság.

Porosz Széleltában hatalmas plakátok fel-tűnő nagy betűkkel hirdetik: „A zsidók a mi szerencsétlenségünk, használjátok elektro-mos áramot!” A nem egészen logikus mondat után falragasz a továbbiakban arra kéri a kosságot, hogy használjon a inél több elektro-mos áramot a nemzetgazdaság felvirágoztatása érdekében, de a zsidókat ne hozzák többet az elektromossággal kapcsolatba, noha például Hertiz professzor volt az, aki a korszakelkötő „elektrikus hullámokat” feltalálta és Emil

Rathenau, aki Németország legnagyobb ilyen üzemét az AEG Uniót vezette. Mit keres hát akkor a falragaszon a hangzatos felírás a zsidókról, a szerencsétlenségéről és az elektromosságról? A plakát kibocsátóját ezzel a felelettel végleg adós maradnak. A dolog ma-gyarazata azonban nagyon egyszerű. Az elek-tromos társaság reklámtervezői igen jól ismerik a Harmadik Birodalom szellemét és jól tudják, hogy manapság, ha valamilyen köz-érdekű cikkre akarják felhívni a társadalom figyelmét, a „zsidó” szónak benne kell lennie a szövegben. Hovatovább már a nemzetiszocialista kereskedelmi és ipari reklám egyellen-és utolsó sánca is a „zsidó szerencsétlenségben” lesz...

Darré parasztvezér és az árjaparagrafus

Az ember halandó és főként az embert szervezett fölülte romlandó. Mégis, ha valami betegség támadja meg, igen kétségbe-eselt módon próbál kimenekülni a végzet elől, amely uóbb vagyis magával ragadja. Ez esetben nem is mega Darré mezőgazdasági miniszter volt beteg, hanem egyik gyermeke. Darré, az aggódo apa erre azonnal hivatta B.umenstein doktort, hogy gyógyítsa meg gyermekét. Hivatta Blumenstein doktort, bár a doktor zsidó és ő nemzetiszocialista miniszter. Blumenstein teljesítette kötelességét, de D.rré felelősségre vonták elírását, hogy miért hívott gyermeke beteggyógyász zsidó orvost? A miniszter lakonikus rövidséggel válaszolt: „Nincs más orvosban bízalmam.”

Igy fest a zsidó megbízhatatlanság a gyakorlatban még a nemzetiszocialista miniszterek privátéletében is...

Fajteória az elemiben

És végül mindennek beletözéséül hallgassuk végül a „Fränkischen Tageszeitung” tolmácsolásában egy nürnbergi népskola elemi osztályának napl oktatásának menetét. Igen fejemelő, igen szép és igen csiszolt pedagó-gia ez, amelyre érdemes néhány pillanattal áldozni. Lépünk be az elemi iskola első osztályába.

— „Hogyan ismerjük meg a zsidókat? — kérdi a tanító. Válasz: — Horgos orruk van. Egy másik gyerek pedig ezt monlja: „A zsidóknak izzadi lábuk van. Itt némi gixer támad, mert Hans a fajnémet kis nebuló srásra torzult szájjal jelenkezik, hogy neki is izzad a lába. A tanító azonban megnyugtatta, hogy ő igen sokban különbözik a zsidóktól és az ő lábízadása egészen más. — Egy gyermek mondja: „A zsidók nem németek.” — „Honnan tudod ezt? — „Az apám mondta.” — „Brávó!” — Egy másik gyermek mondja: „A zsidók tolvajok?” — „Miért?” — „Mert mindig csanak. Az anyám szöveget vett egy zsidónál és az hamar elszakadt.” — Hans mondja: „Voltam egy zsidó orvosnál és most újra lát a fogam.” — Erich: „Kérem, tanító ur, ez én nagyfeném még mindig zsidónál vásáro!”

Kövelkezik a számtanóra. Egy gyermek feláll és mondja: „Két Hitler meg két Hitler az négy Hitler.” A tanító: „Nem ebben az esetben ez nem áll. Csak egyetlen egy Hitler van.” Másik gyermek: „Három Streicher és két Streicher az öt Streicher.” A tanító: „Ez is téves: „Csak egyetlen egy Streicher van.” Erre aztán jelenkezik egy harmadik gyermek, ez már ismeri a dörgést. Így beszéli: „Három zsidó meg három zsidó, az hat zsidó.” — „Ez igaz, — mondja elégedetlen a tanító, de most más leckét adok. Egy városban lakik hat zsidó, négy elkötözik, mennyit marad vissza?” — „Két zsidó.” — „És ha ez a két zsidó is elmegy?” — „Akkor nem marad vissza egyetlen zsidó sem.” — Erre a feleletre — írja a lap — a gyermekek között leirhatatlan öröm lesz urrá és örül maga a tanító is. — Pers e, nem marad vissza egyetlen zsidó sem.

Évszázadok kellene ahöz, hogy a pedagógia és a nevelés mindazt jóváégye, amit a nemzetiszocializmus rövid uralkodása ideje alatt a gyermekek lelkével elkövetelt.

HETI GLOSSZÁK

Streicher tovább uszít

Akiknek az a véleményük, hogy a németországi zsidóság helyzete egy jótányival is javult volna az utóbbi időben, azoknak álljon itt mementóul Julius Streichernek, ennek a megvadult zsidófalónak legutóbbi beszéde, amelynél felháborítóbbat, gonoszabbat, keveset produkáltak még a zsidó történelem — e téren oly gazdag — lepjai is. Nürnbergben, az Adolf Hitler Platón tartotta ezt az uszó beszédet, amelyet a „Fränkischen Tageszeitung” reprodukált és mis is kénytelenek vagyunk lekötölni, hogy látna lássa minden zsidó testvérünk, milyen közéleti körülmények között, milyen inkvizíciós időknél is grezbb uszítással dolgozik Hitler országa az árattalul meghurcolt, megszegyenített zsidóság ellen.

Azt mondja Streicher: „Tudjuk és tudtuk, hogy kik hozták a Saar-vidék tragédiáját reánk. Ezzel a névvel: Max Braun, minden meg van magyarázva. Max Braun ahhoz a néphez tartozik, amelyről Walter Rathenau ezt mondotta évtizedekkel ezelőtt: „300 férfi, akik ismerik egymást és közös vérségi kapcsolatot van, uralkodik a világot!” A zsidó Max Braun a zsidó néphez, a zsidó fajának megbízhatója volt. Őt bízták meg, hogy megakadályozza a Saar-vidék visszacaptatását az anyaországhoz. Némeké soha ne feledjék el egy zsidó volt, aki a terrorcsapat élén állt, egy zsidó volt, aki a zsidó bankok és világiózsdek pénzével hozhatta a német népre a szerencsétlenséget, amely azzal következett volna be, ha izsakitótták volna a Saar-vidék német néptől örökre az anyaországtól. Ne feledjék el a soha: egy zsidó állott e szegyetlenjes ekció élén. És lássunk tovább a jövőbe e győzelmi napokban! Azt kívánjuk hogy el jöjjön egyszer az a nap, amikor az egész világot leszarazzalják majd: akartok e még továbbra is együttenni a Megváltó gyilkosaival, ekerlök e tovább is együttélni velük, akarjátok, hogy továbbra is szívják véreket? E győzelmi napokban gondoljunk arra: kell jönni a megváltásnak amely széjjelzakítja a köteleket, amelyek a zsidókat raktak reánk.

Hiszünk az örök világbékében, amely azonban csak akkor következhet el, ha a világ ellenségét, az összes zsidók világhálmát megörljük. Mi, vagy talán gyermekeink elérik még, amelyet már hosszú évekket ezelőtt megöltünk: elkövetkezik megszabadulásunk az örök zsidótól!...

Előre meg kell mondjuk, hogy még akkor sem érdemelne meg ezt a hangot a zsidóság, ha történetesen Max Braun zsidó lett volna.

Egy élet igaz regénye

Zsidó nő, mint a kozákok kapitánya

Satanacha kis városka Kiew mellett. Itt született Manja Melnik. Jó helyre született. Szület a város leggazdagabb zsidó közre tartoztak. Gondosan nevelték és a kiewi leány gimnáziumban tanult.

Szép volt. Szerették a gimnáziumban, de egész Kiew meghajlott szépsége előtt.

Szálel gyakran meglátogatták őt a kiewi Internátusban. Könnyen teheték, hiszen Satanacha ott van Kiew mellett. És ezeknek a látogatásoknak során Manja szület észrevelték, hogy leányuk rosszul tanul. Viszont sokat szórakoztak. Tulsokat.

A leány elvégezte iskolát. A kilendő bizonyítványon kívül még valamit vitt haza Kiewből Satanachába. Egy csinos keresztény diák emléket.

Nikifornak hívták a fiút. Gyakran kereste fel a kis városkában szerelmest a szülőktől leg-nagyobb megdöbbenésére. Hiszen gazdag zsidó kéri voltak a gyönyörű leányt.

Nikifor nem akart légitani a leány mellett. Amikor a család minden kísérlete, hogy a leány észrelejtése, hibaválónak bizonyult, Manja két fiére felháborodásában csunyán elverte az izletelenséket viselő Nikifort.

De ez nem használta. A fiatalember megszületett a leányt. A család kutatól utána, de eredménytelenül. Jött a hír, hogy a leány keresztény lett és Lizeköt közséjben telepedett le Nikiforral. A szülőktől megszaggatták ruháikat és megtartották a gyászszület. A városában a sok pletyka miatt nem volt ma radásul. Kiewbe költöztek, hogy a nagyvárosban egyedül lehet senek földmukuk.

Alapítottott 1823 évben.

Alapítottott 1823 évben.

Részvénytőke Lei 192.000.000

BARCELONA 1929 LEGMAGASABB KITÜNTETÉS: DISZOKLEVÉL.

Brassói posztó- és divatárugyarak SCHERG VILMOS és Társai R. T.

Ajánlja mérsékelt árak mellett elsőrangú gyártmányait ur- és női divat-szövetekben, melyek legfinomabb és kifogástalan kivitelük folyán vetekednek minden tekintetben a külföld legjobb gyártmányaival.

Gyári lerakatok:

BRASSO: Főter. KOLOZSVAR: Galea Regele Ferdinand 24 sz. TEMESVÁR: Str. Alba Iulia. GALAŢI: Str. Domnească 1.

valna. Aminohogy a kéjgyilkosok tömegét adó Németország miatt nem lehet azt mondani, hogy minden rémet kéjgyilkos, vagy honos-szekszuális.

De csodálkozz zsidó testvérem és lásd a modern vérvádat: Max Braun nem is zsidó. Sohasem volt az. Valamennyi német és osztrák zsidó újság da még az óvsós és hűvösen objektív „Neue Freie Presse” is kihang-sulyozza, hogy a szocialista Max Braun sohasem volt zsidó. A zsidósággal semmi kapcsolata nincs. De mit neí egy ilyen cse kélyység? Egy ilyen Hamánnak, amilyen Julius Streicher! Képes ezernyi tömeg előtt, egy egész nagy ország közvéleménye előtt ilyen szemszedetett hazugsággal előállni és egy nemzsidó miatt, gyűlölet, gyalázatos vádakat hangoztatni az egész világ zsidóságá ellen. Nem kell talán mondjuk, hogy Rathenau sem mondotta a neki imputált szavakat. Aminthogy ehhez a hajmeresztő uszításhoz tartozik az a cikk is, amelyet szintén Streicher írt a nürnbergi „Deutschen Volksgesund-hell”-ban.

— „Tudjuk — írja Hamán — miért akarja a zsidó mindenörön eleszbitani az árja néket, fiatal korukban, Sőt, miért engedi meg minden egy ház harmadik eleveléről és meghalt. Ééje, nagyon rokonzenves, derék ügyvéd. Kál s épp fiúskát is itthagyt az asszony. „Pillanányi elmezarav” monlják rá laikusok és az orvosok egyaránt, amikor nem találunk más magyarázatot. Mi, akik a zsidó élet pul-

mondunk van 100.000 életerős, zsidó férfi Németországban. És ezt azzal gyanulja meg Streicher, hogy mintegy 20 millió német nőt ér-szabol meg. S mindez a mai „modern” kor-ban. Hiszen ehhez képest Torquemada finom ur volt és Titus rendes államférfi. Cuzáról nem is beszélve. Látjátok zsidó testvéreim, miért kell gyűlölnünk Németországot és miért kell még mindig boykotálnunk?

Streicher miatt és a sok stretch rerek miatt, akik ott ágálnak és hirdetik a zsidók elleni gyűlöletet.

Egy váradi tragédia margójára

Nem tartozik lapunk feladatái közé, hogy olyan eseményeket regisztráljunk, amelyek tevéselek a zsidóság érdeklőlési körén — mint zsidó téma. Azt sem szereljük bele-maggyarazni a történetekbe hogy mindennek kap-csolata volna a zsidósággal. S ha ezek dacára megemlékezünk egy tragikus eseményről, amely a napokban történt Oradean (Nagyváradon), annak oka csak egy: mert tanulástot rejt a multra és jövőre réve is. Egy fiatal, gazdag, látszólag gondatlan életelő asszony, leugrott egy ház harmadik eleveléről és meghalt. Ééje, nagyon rokonzenves, derék ügyvéd. Kál s épp fiúskát is itthagyt az asszony. „Pillanányi elmezarav” monlják rá laikusok és az orvosok egyaránt, amikor nem találunk más magyarázatot. Mi, akik a zsidó élet pul-

miel és parasziszonná vedlett át. Amikor ki-surrantak a házból, mindketőjük nyakában nagy kereszt lógott.

Képlek szöktek, de elhatározta, hogy el-hagyják a váro-t, mert félt, hogy Nikifor utá-nul jön a bandájával.

Kétségbeesésében a kiewi rabbit kereste fel. Elmondta neki nagy tragédiáját. Megtudta hogy szüleit meghátek és fiúreit Amerikába vándoroltak.

A vélelen a megtört leány segítségére jött. Egy család vándorolt ki Amerikába. Őt jegyűk volt, de ötödik utas, leányuk hirtelen meghalt. A rabbi közbenjárására Manja a jegyet és a meghalt leány utlevelét megkapta. Így került a zsidó családdal 1919 decemberében Amerikába.

Newyorkban állás után nézett. Egy öreg házaspárhoz került, mint házelvőző. Nagyon szerették. Amikor két és fél év múlva az öregur meghalt, ötezer dollárt hagyoménnyozott Manjának.

De Manja nem vette fel a pénzt. Az történt, hogy az öregur özvegy fia, aki Párisban él, visszaérkezett Newyorkba és beleszerelt Manjába. Megkérte a kezét. A volt „kozák apítány” kikoszarolta, mert ugy érezte, hogy a mulja kizárja, hogy egy lisztességes zsidó-mber felesége lehessen.

Végül is nagy lelitusa után egy határo-zott, hogy mindent elmond köztőlének. Az meg-döbbenve hallgatta Manja szavait, de gondol-

RÖVID HIREK

NEWYORK. Levin Maurice newyorki le- reskedő kötelezte magát, hogy életfogytiglen évenként 2500 dollárt fog a „zsidó nemzeti alap” részére adni.

TOULOUSE. 56 Saar vidéki zsidó mene- küll állépte a francia határt, akiket Toulousebe dióigáltak, 40 menélül Tetorchenban tartó- kodik és 140 Forbachben várja a további fejleményeket. Egy nagyobb menekült csoport M. zsidó, akik előbb Hitler Németországából lettek kiűzve és most ismét vándorbolot kellett ragadniok. Ezek a zsidó menekültek szerel- nek Erász.Lotharingiában maradni, ahol a rémet nyelvtudásukkal boldogulni tudnának, azonban a kormány Dél-Franciaországba írá nyítja őket.

BERLIN. A kommunista vagyonának el- kobzásáról szóló törvényre való hivatkozással a német kormány elkobozta Einstein profszor Posidam melletti birtokát.

BUCUREST. A belügyminiszter 2 antisze- mita alakulatot osztott fel: A macedóniai Ifjusági szervezetét és a nrmzeti „Radnat”.

HÁIFA. A kikötő parancsnokság nem en- gedte meg Zvi Rosenblatnak, az Arlosoroff gyilkosságai per felmentelt vádlójának, hogy p. rtra szálljon dacára annak, hogy rendez beutazást vizummal rendelkezett. Ezt az intéz- kedést annak tulajdonítják, hogy Rosenblat a p. leszlinal kormány „fekete listáján” szerepel.

KOVNO. A most életbelépetett len mo- ncpólum következtében százával maradtak a zsidók kenyérkereset nélkül, mivel évszázadok óta ez a foglalkozási ág zsidó kezéken volt. A lenexportot a kormány által szervezett les- tület bonyolítja le és minden intervenció, hogy zsidó szakköröket is vonjanak be ezen érdekelttségbe — teljesen hatástalan maradt.

RIGA. A városi tanács 10 000 dollár szavazott meg zsidó intézetek részére, ebből 1 f00 dollár a zsidó színházra esik.

LONDON. A cionista világgorganzáció ex-cultiválja az Aktions Comité Pészach előlirtre Jerusálembe hívta egybe. A pontos időpontot csak később fogják az érdekelteknek tudomá- sára hozni.

JERUZSÁLEM. A koloniatk kultur munkájá- nek fejlesztésére egy egész sor tanító lett beállítva. Egyedül Judeában és a Scharonban a legutóbbi 2 hónap alatt több mint 50 elő- adás tartottak. A kultur munkát egy pártón- kivül bizottság irányítja. A bevándorolt szak- emberek sok esetben maguk veszik a kezükbe a szervezés munkáját és tartanak szakelőadó- sokat a tanulmányzó zsidó kolonistáknak. — Scherlok Jewish Agency politikai osztá- lyának vezetője, egy általa létesített szemina- rium megújítása alkalmából felhívta a hallga- tóságot, hogy intenzíven foglalkozzanak az arab tudományos dolgokkal, mert feltétlenül szükséges, hogy alaposan megismerjünk a szomszédnépet, mert ez előfeltétele a kölcsö- nös közérdelemnek és megélhetésnek. — Rech- wothban halálos baleset történt egy kul építé- se körül. Egy narancsültetvényben beszakadt az épülő kul falazata és maga alá temette a benne dolgozó S. Hillert Kucza egyik tagját. A segítségére siető munkások, csak már a helyszínen a kútból kihúzták. — A ha. f. i technikum a mezőgazdasági letelepítési szabályozó bi- zottság mechanikus tagjának egy hat heti kurzust nyitott. Erre a tanfolyamra eddig 27 tanuló jelentkezett 27 különböző telepről, akik főleg traktorokkal foglalkozkodnak. A tanfo- lyam praktikus és teoretikus előadásokat tart. — A palesztinai kormány geológusát Blaket, megtagadták és kirabolják. A rendőrségnek sikerült a tetteseket megkeríteni, a náluk levő zsákmányt hiánytalanul elkobozni és jogos tulajdonosának visszaadni.

Az elszakadt tízedik zsidó törzs ivadékaíról

A bombá. i legfelsőbb törvénytörök elnöke, Brymohantall. aki most európai tanulmányon van, londoni jelentések szerint a következőket mondotta az indiai zsidó állapotról:

— Nincs zsidókérdés Indiában. Egy olyan birodalomban, amelynek sok ezer éves „igazi” árja kultúrája van, s amelynek tudósai filozófiai műveket írtak, amikor Európa népet még nomádok módjára kóboroltak, nincs lere az antisze mitizmusnak. Mindenki tudja, hogy Gándhi környezetében, a nacionalista moz- galomban, sok zsidó játszik szerepet. Az indiai zsidó: vallásos s ősei törvényeihez ragaszkodik. Így például szombatotként a tempomok a legutolsó helyig be vannak állítva.

— Az indiai őslakó zsidók, az ugyne- vezett „Bné Jisrael”, mult év októberében Abhmedabad városában nagy templomot avattak, amelyet megdíjazott az angol kormányzó. Ebből az alkalomból átadtak neki egy emlékiratot, amelyben elmondják, hogy hagyományaik szerint ők I réel elszakadt tíz törzséből (asteresz haszó im) származnak és körülbelül 2600 évvel ezelőtől jutottak In- diába.

— A „Bné Jisrael” egy nagy része az indiai hadseregben katonáskodik és a magas rangú tisztok között sok a zsidó, akik külön- féle harctereken kiálltak világháború alatt. Most azonban hadipályán való elhelyezésüket, ugy- szólván lehetetlennek fojta tenri az az új ren- delet, amelynek értelmében az indiai hadsereg- ben egy és ugyanazon felekezethez tartozó száz emberre csak két tiszt eshetik. Ezzel a „Bné Jisrael” egy része elveszítette életlehetősé- gét, mert emennyire kiválóan alkalmasak katonai és tisztviselői pályákra, oly annyira ügyellenek, mint kereskedők.

— Szokolov a palesztinai helyzet- ről. Egy Londonban, dr Herz főrabbi elnök lele alatt, megtartott cionista nagygyűlés al- kalmával, Nachum Szoko'ov nyilatkozott a jelenlegi palesztinai helyzetről és a követ- kezőket mondotta: „Palesztinában a zsidó nép újjászülése megy végbe és egy ilyen újjászülésnél minden eddig bevált módszert alkalmazni lehet. Remélem, hogy a kormány beleegyezésével, előbb még az idő, amikor Transjordánia is a miénk lesz, Mi ma is nagy eredményeket mondhatunk a magunknak. Megszereztük a Hületerületet. 1910 ben Kon- stantinápolyban voltam, amikor ezt a kon- ccessziót az araboknak adták. Ők megszere- zték a koncessziót, azonban egy Werthelm- szekrénybe zárták azt el. Husz év alatt még a kisujjokat sem mozdították meg, hogy ki- használják ezt az értékes koncessziót, míg végre eljött az idő, hogy mi fiatal chalucokat hozhatunk e terület megmentésére. A tulsá- gos lelkesedés nem tesz jót, azonban a foly- tonos kritika is árt. A Hule terület megszer- zése óriási lépést jelent a számunkra.

— Dizengoff polgármester egészségi állapota javult. A legutóbbi orosz jelenés szerint Dizengoff egészségi állapota általános javulást mutat és hőmérséklete erősen csök- kent. A zsidó képőművészeti muzeumban, amely a polgármester házában van, állandóan zsidó csoportok tartózkodnak akik a nagybeleg polgármester javulásáért imádkoznak. N. p. sze- rülésére jellemző, hogy beteggyógyánál meg- jelent egy 93 éves zsidó aggasztán aki elhozta azt az amuletet, amit 60 évvel ezelőtől kapott egy híres rabbittól. Dizengoffot nagyon meg- halotta ez a ritka ajándék. Az amuletet elfo- gadta és párnája alá tette, azon kívánságának kifejezése mellett hogy reméli még egészség- ben, viszontlátni az aggasztánt.

— Felhívás jugoszláviai előfizető- inkhez. Inkasszan-unk, Lebnits Jikub ur jugoszláviai előfizetőinket rövidesen felke- resi, hogy járandóságainkat beinkasszálják. Kérjük olvasóinkat, munkájában támogassák, hogy lapunk továbbra is teljesíthesse hiva- tását és hogy akadálytalanul küldhessük ez- után is címükre lapunkat. A „NÉPUNK” kiadóhatala.

ZSIDÓ HUMOR

ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Az ellentétek találkozásai

Ugy S. talin mint Hitler a pártok keretében új módszert vezettek be: *Ellentéteket nem zárják ki a pártból, hanem kiűrik az életből.*

Gyorsírás

Cheszel kárhorn gyorsírásról kezd tanulni. — A felesége nagyon örül ennek. Egyzbea ezt mondja nagyrebecsült férjének:

— Tulsze legalább olyan gyorsan írni, mint én beszélni!

— Olyan gyorsan igen, de nem oly hosz- szadalmasan, — felelt Cheszel.

Zsidók Hitler birodalmából

Kél zsidó találkozik az utcán, az egyiknek rengeteg vatta van a fülében.

— Te, mi van a füleddel? — kérdi a másik.

— Fogat húzaltam.

— A füleden áll?

— Nunná. Hát meri ill az ember a száját kinyitni?

Három zsidó utazik a vonaton. Hosszu ideig ha galogak, egyik sem szól egy szót se. Végre talán a tízedik állomás után az egyik sőhajt egy nagyot és azt mondja:

— Haj, haj, schlechte Zeiten.

A másik erre felugrik és a harmadik ka- báját húzza így szól:

— Kümmh eraus der redt mir zuviel.

A népiszkolában

Tanító: Milyen tenger ez fiam?

Tanuló: (hallgat)

Tanító: Helyesen feleltél gyermekem, mert ez tényleg a csendes Óceán.

Garancia

Sadchen! Igaz, hogy a leány pupos, de 5000 dollár hozománya van.

Völegény jelölt: Tud nekem erről garan- ciát nyújtani.

Sadchen: Nem teljes egészében, mert csak arról garantálhatok, hogy tényleg pupos, de a pénzről nem tudok garanciálni.

Miről lehet megállapítani a jó üzletet?

Reb Jánkel bemegy a Reb Zimel üzletébe és vásárol tőle valamit. Az alku során Reb Zimel különféle súlyos sérteket vág Reb Jánkelhez. Mikor az üzlet létrejött, Reb Mendel, aki szintén jelen volt, így szól Reb Jánkelhez:

— Nem értem magát, Reb Jánkel. Hogy türheti a pénzéről, hogy Reb Zimel így sér- tegesse?

— Nekem örömet okoz, — mondja Reb Jánkel.

— Hogy hogy?

— Mert ha Reb Zimel az üzlet megkötése után azt mondja nekem: „N:gyon örültem, Reb Jánkel ur, legyen máskor is szerencsém”, akkor baj van, mert ő csinált egy jó üzletet. De ha így szól: „Maga piszok, csirkefogó, maga engem kifoszt, tönkreteszt a családomat”, ez beszéd, ezt szeretem, ilyenkor tudom, hogy én csináltam egy jó üzletet.

Ahová egy nemzetiszocialista pap is jó

A berlini járványkórházban nagybelegem fekszik egy zsidó. Megkérdik tőle, hogy ahare- papot.

— Igen, — mondja a zsidó — kérek egy nemzetiszocialista papot.

Ejőn a pap és a zsidó lediktálja neki a végrendeletét:

— Tizezer márkát hag ok a berlini zsidó hitközségnek, tizezer márkát a zsidó fiúárha- háznak és ötezer márkát a tarnopol szegény zsidóknak.

— Na és? — kérdi a pap.

— Több semmi.

— És ezért hivaltó maga engem? Miért nem hivaltó ehhez egy rabbitt?

— Wa-a-s, — szóló a zsidó — egy jár- ványkórházba rabbitt?

NÉPŪNIK

MEKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4. Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP Szerkeszti: WASSERSTROM SÁNDOR

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Hitközségnek és vállalatoknak 30 magánosoknak: egész évre 300, fél évre 150, negyedévre 85 let. Külföldön: 120—80, 65, 35, 180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengő. 10—5 Dinar.

Vajda

Történelmi név, a modern és új Románia egyik nagy államférfia, akinek nagy érdemei vannak és aki ma is vezéralakja a román po- litikának. Ez a vezetőpolitikus olyan ajánlatot tett a nemzeti parasztpárt program-tervező bizottságban, amellyel beírja nevét a zsidóság történelmének szomorú oldalaira. Bámulatos és rednk zsidókra nézve meglepő a végtel- lenül szomorú általakulón ment keresztül Vajda Voerod Sándor, amig a magyaryelöl- iskoáktól, a magyar parlamentből és a há- boru előtti Magyarország mentalitásáról el- jutott a numerus clouzus követeleség. Sze- rencsére nem nekünk kell először megadni neki a választ, mert megadták neki párt- társai, barátai, Maniu, ez az európai nyugati horizontig felelnekő nagyszerű, kiváló jellemű politikus, meg Lupu dr. és Micha- lache. Azt hisszük, ők is meg voltak döbbenve, amikor a reakciónak egy olyan bámulatosan egyszerű és hallatlanul sériő ajánlatát hal- lották Vajda volt miniszterelnöktől.

Tudtuk eddig is, hogy Vajda Sándor új- vizekre evezett, amely ennél csodálatosabb mert róla évtizedekig azt hitte mindenki, hogy „európai” gondolkozása, a szónak és a mögötte levő asszociációnak minden vonat- kozásában. Vajda Sándor az utóbbi évek- ben egészen szélső jobboldali vizekre evezett. Ezi is tudtuk, hogy szimpatizál az antisemita szervezetekkel — ezt is éreztük. De hogy párfordulásának ilyen messze menő konkvenciáját vonja le, hogy a cári sötét ideköl numerus claususát, a Barna Veszedelem rettetését akarja megho- nosítani, ezt ugy hisszük, még pártbarátai is meglepetéssel fogadták. Szerencsére euró- pai látókörű férfiak vannak, akik visszata- sították Vajda teremt és a pártlekezelésen leszanadták. Hogy tisztán láthassuk az ügyet, el kell mondjuk azt is, hogy leg- újabbban ismét tartóztattak különböző vá- rgyokban „kommunista gyanus” fiatalokat. És ha szembe akarunk nézni bátran az adottságokkal, be kell valljuk, hogy elég nagy számban van közöttük zsidó is. Min- denesetre le kell szögezzük azt is, hogy egyáltalán nem szimpatizálunk ezzel az áramlattal és mélyen elítéljük mind- azokat a zsidókat, akiket ily gyanuba fogtak. Kárhoztatjuk azért őket, mert elsősorban magukat teszik tönkre, az- után hozzátartozóikat, végül az egész zsidóságra bajt hozhatnak.

De védelmükre el kell mondjuk, hogy nagyon kilátástalan a jövőjük. Vajda Voerod azzal indokolja javaslatát, hogy ezzel lehetővé akarja tenni a románság szere- melkedését minden vonalon, szemben a ki- sebségekkel. Azt akarja — ugymond — hogy mindenhol a románság ereje győzzön. Kérdésük mi ill, hogy talán az állami gépezetben, a hadseregnél, a CFR-nél, meg akármerre is nézünk, érvényesül e zsidóság még a numerus clausus arányában is? Nem és nem! Sehól a közigazgatásban, sehól egyetlen állami és ahhoz közelálló intézményben nincs zsidó! Hát hol akar még kizsiritani bennünket? Orvosi pályáról, vagy a jogiról? Nem szabadna tovább kereskedni

sem, vagy ipart üzni? Micsoda sors várhat reánk, ha egy olyan különösen művelt, szé- leslátókörű államférfi is ilyen tulzába ke- rül. Amellett Vajda orosz is. Nem mázoló segéd. Ő tudja, mit nyújtott csak az orvos- tudománynak a zsidóság! Gondolja, hogy így jobban boldogulna az ország, ha a zsi- dók bafyuval a hátukon, csak tolat gyűjte- nének a faluvögeken? Már eddig is tu- lon'ul sok zsidó fiatal nem tudja, hova menjen, hol helyezkedjék el. A foglalkozási ágak nagyrészből amugy is el van zárva. Hát mit akar még Vajda Sándor és a többi- eiek, akik még azokat a szűk lehetőségeket is el akarják zárni a zsidóság elől, ahol ma még érvényesülhetnek. Maniu jól válaszolt Vajdának. Így nem lehet megoldani a kér-

dést. Tul primitív megoldás ez a mai kor- ban. A cári időben és ott Oroszországban jó lehetett, 1935 ben anachronizmus a ver- senylerást erőszakkal énéntítani. Ugyáltszik a zsidóság bajainak üröm- pohara még nem felt meg szűnült. Most már Vajda is üldöz bennünket. És még keserve- sebbé akarja tenni a zsidó ifuság életét. Hát! és közbiztot azoknak a józanoknak a nemzeti parasztpártiban, akik nem engedték, hogy ez a torz-szültött világra'örjőn. Vajda Sándort pedig arra kérhetünk, ha száunk- eljut hozzá, hogy vegye szintén revizió alá d'lásponjtját, meri abban a korban, amelyben ő van, bölcsek szoktak lenni az emberek és nem meggondolatlan demagógiát vesznek igénybe, hogy uralomra jöhessenek ismét.

A zsidóság katasztrófális helyzete

feltétlenül szükségessé teszi a Zsidó-Világkongresszus egybehívását

Páris. A világ legnagyobb zsidó szerve- zetei elhalárolták, hogy a nvár folyamán megáriják a Zsidó Világkongresszust. Ezzel szemben a Board of Deputies of British Jews elnöke, Newille Laski, Amerikában való tar- tózkodása alkalmával f. év elején azt a kijel- lentést tette, hogy Angliá, Franciaország, Bel- gium és Hollandia zsidó szervezetei és hit- községei, akiknek nevében beszél, ellene van- nak a Zsidó Világkongresszusnak. Erre vála- szul a világkongresszus francia elnöke, Andree Spirá a francia zsidó szervezetek nevében energikusan tiltakozott Laskinak kijelentésével szemben. Ugyancsak hasonló értelemben, a francia frontarcosok szervezete is szerencsés kezdeményezésnek jelent ki a Zsidó Világ- kongresszust, amelyen szükségesnek tartják

a zsidóság minden rétegének összejogását a zsidó érdekek képviselésére és e célból felhívást intéz a világ összes zsidó front- harcossaihoz is.

Varsóban E. Tschertikower történész, a Comité des Delegates Julves képviseletében erőteljes akcióit indított a Zsidó Világkon- gresszus érdekében, amikor is Rosmaria sejm képviselő, az amerikai Jewish Comitéhez a következő látíratot menesztette: „A zsidó vi- lágkongresszus összehívását szükségessé teszi, a világ zsidóságának katasztrófális helyzete. Az amerikai zsidóságnak lömeges képviselete a Kongresszuson, annak erői fog adni. Kövessetek el mindent, hogy a Világ- kongresszus okvetlenül megtartassék.”

A carei (nagykárolyi) hitközségben újult erővel tombol a pártok közötti harc

A legutóbbi számunkban részletesen meg- emlékeztünk arról, hogy a központi Iroda vá- lasztmánya milyen döntést hozott a carei (nagykárolyi) ügy végleges levidálására. De a minihogy mostanában semmi sem történt a szabályok szerint, ezen határozaton is lultette magát a Tetteibaum Jólé szátméri főrabbi pártja és nagykárolyi hívei. Az iroda válaszi- mányának határozata dacára, az elmúlt na- sárnap, minden előzmény nélkül, újabb vá- lasztást tartottak, ahol alig vlenyésző több- séggel Kassovitz Sámuel választották újból elnöknek, aki esközze és itélet végrehajtója mindannak, amit a Tetteibaum Jólé főrabbi és chászdijai elhalárolznak. Ezen a választá- son is csak egy sikerült nekik löbbséget összehozni, hogy a szavazólistában fölvettek számos Szalmáron és Valea lui Mihal-on lakó, régebben hitközségi tagok döbit szereplőket és leszavaztattak oly vak emeereket, akik nem tudhatták, kikre adják le voksukat.

Dacára annak, hogy a Köz- p. Iroda határozata értelmében sem ez, sem ez a szűk- ség, meglejtésre, sem újabb hatóságai beavalkozása

joga a jelenlegi rezsimnek nem volt, ezek dacára a választás meglejtése után megbi- zottjattak leküldötték Bucuresstibe, hogy ismét miniszteri engedélyt kérjenek akarata- kérésükkel, valamint a szaponcat met- ső funkciójának megszüntetésére és a városból való kiltitására, ami a carei zsidó- ság legmélyebb megvetésével és felháboro- cásával találkozott.

Mély felháborodást kelt a carei hitköz- ségben az is, hogy állítólag, amidőn Tettei- baum Jólé főrabbi a Központi Iroda gyűlé- séről az éjszakai vonattal hazautazott, ki- szállott Oradeán és kapacitására az oradeai orth. hitközség vezetősége utabb nagy összeget adott arra, hogy hívei tovább fol, lassák a harcot, mindaddig, amig ezen kimondottan áskendz hitközségből is, az askendz híveket kidorogolják.

Az Irodának ama rendelkezéseit sem akarja a károlyi orth. hitközség vezetősége respektálni, mely szerint az öltagu választott bíróság élére közösen válasszanak egy elnököt, hanem minden törekvésük oda — irányul